

L'ACCIDENT DE LES FLORS LILES

Jordi Vinyals Ferré

El fet que aquell dia s'hagués aixecat un fort vent de mar a terra va resultar letal. La ciutat havia sofert alguns desperfectes. Un arbre havia caigut i havia tallat durant un parell d'hores una via paral·lela a un gran passeig, vèrtebra de la ciutat; una tanca s'havia tombat i havia deixat una espaiosa entrada en una casa modernista a mig reformar del centre, i l'altre únic desperfecte havia estat la precipitació, des d'un balcó, d'una torreta d'una rara varietat de gerani —*Geranium sylvaticum*— procedent del nord d'Europa. Tenia unes petites flors liles. I això va ser l'últim que vaig veure, unes boniques i delicades flors liles, que no sé si feien olor.

Reflexionar sobre la pròpia mort és una constant en la literatura, de la mateixa manera que ho és en la vida. Jo era un escriptor, escriptor i home viu, però no hi havia reflexionat mai. Així que ara, mentre sóc en aquesta bifurcació —on no sé si sóc viu o mort—, narraré la meua visió del que temo que serà. El fet que jo, en aquestes estranyes circumstàncies, pugui molestar-me a fer un relat, seguint

unes tècniques narratives que, amb més o menys gràcia, domino i he après —més anant a fer la compra al mercat amb regularitat que no pas llegint els clàssics—, es deu a la meua absència de sentit de l'orientació. M'he mort, o això és el que crec, i m'he perdut, no sé on sóc i tampoc no sé cap on he d'anar. Crec que hauria d'haver començat aquest relat amb una descripció de l'escenari actual, d'allò que els meus ulls veuen (potser seria més indicat dir *perceben*). Així, aquesta història podria començar amb la frase següent: "Sóc just al centre d'una bifurcació." Però no ha estat la meua elecció com a frase inicial; m'he decidit per una breu descripció dels factors contextuals que m'han portat aquí. I, en aquests moments en els quals he perdut la meua entitat física i només em queda el "jo", no puc optar per res més que no sigui un relat en primera persona, que tingui un "jo" narratiu molt fort, ja que, a hores d'ara, el "jo" narratiu és l'únic que em queda. Així que, ja ho sabeu, tot plegat només seran quatre frases, unides amb cert enginy i amb una gran efervescència de "jo", de "mi". "Aquesta cruïlla només té dos camins, no he vingut pas per un tercer", aquesta podria ser la segona frase del meu relat. I és certa, completament verídica. No hi ha un tercer camí. M'explicaré. Jo anava xino-xano per aquell túnel que diuen que és la mort, amb aquella llum al final del camí, però hi ha hagut un moment que m'ha assaltat el dubte sobre si anava, o no, en la bona direcció, ja que no recordava quan havia començat aquest viatge, així que m'he girat i, just darrere meu, hi havia un altre camí, dins el túnel, amb una llum blanca exactament igual al final. Aquesta és la meua bifurcació. Sembla que marxo de la vida per anar cap a la mort, però ja no tinc clar què hi ha a cada

extrem. Per lògica aclaparadora, si en un final hi ha el buit, el res, el paradís, Déu o Buda, en l'altre hi hauria d'haver la vida —terrenal—, però ara ja no sé quina direcció és quina. Igualment també podria ser que la vida i la mort no fossin oposats i l'oposat veritable de la mort fos una altra cosa completament desconeguda per tothom i que fos molt millor que la mateixa vida. Però, de moment, a l'espera de decidir-me per un costat del túnel, sóc mort. No vull perdre el temps en debats lèxics que no aporten acció. Això sí, he d'avisar que l'única acció que conté aquest relat és el meu “jo” narratiu caminant cap a un costat del túnel com a escena final. Potser podria acabar amb un narrador en tercera persona relatant el que ha succeït: que si la vida, que si la mort, o fins i tot la tercera opció, la qual jo no puc conèixer, però el narrador omniscient en sabrà, de sobres, tots els detalls. “El túnel és negre, no d'un negre sòlid contingut en les parets, sinó d'un negre vaporós que es respira en aquesta boira que em rodeja.”

Un dels recursos habituals en aquest tipus de relats és el de recordar. Vaig escriure una novel·la en què el narrador era el mort; per ser més concret, l'assassinat. Sóc escriptor de novel·les negres, molt reconegut; fins i tot tinc uns quants guardons de premis internacionals, he pogut viure d'aquesta pràctica i he aconseguit ser feliç en el meu dia a dia —un gran èxit. Doncs el que estava dient era que l'assassinat —se'm fa molt estrany usar aquesta paraula— es posava a recordar, estirat en el seu bassal de sang, la seva última setmana: amb qui havia parlat, què havia fet, qui havia conegut... Tot per mirar de deduir, ell mateix, qui li havia disparat aquell tret per l'esquena. La idea era bona, molt bona. La novel·la tenia gràcia, el

final sempre sorprenia i, a banda d'una trama de corrupció política, drogues i prostitució, també hi havia una història de desamor; sempre faig sortir alguna història de desamor. No sé per què, però a la gent li encanta llegir sobre la infelicitat. Han de ser, tant l'home com la dona, summament apassionats, potser l'home més fred que la dona i potser la dona amb massa sang a les venes; que els dos s'ho diguin i s'ho prometin tot; que el dolent els faci la vida impossible; que algú cregui que l'altre l'ha traït; que els dos —ja cap al final del *best-seller*— es reconciliïn i es demanin perdó i que un dels dos mori o hagi de marxar a un país llunyà per salvar la vida de l'altre, per evitar que algun dels antagonistes de la trama els mati. I que es recordin, és important que es recordin, i que siguin infeliços, molt infeliços i desgraciats, que es casin i tinguin fills i sempre pensin en l'altre. Quina merda de vida. Aquest recurs crec que l'he après dels clàssics, del clàssics grecs, m'encanten els mites de càstigs eterns i repetitius.

“Els únics elements que em serveixen de referència són les dues llums blanques l'una davant de l'altra, una a la dreta, l'altra a l'esquerra, una a l'est, l'altra a l'oest.” Jo, a diferència dels meus personatges, he estat feliç. Em vaig enamorar una vegada i ja en vaig tenir prou, vam sortir junts set anys fins que ens vam casar i hem tingut dos fills, un nen i una nena. La meva vida ha estat plena. Vull continuar vivint, però, si resulta que el meu temps s'ha acabat, ho acceptaré satisfet. Ara no em decideixo, estic perdut. Si tingués la meva dona aquí segur que escolliria ella, jo sempre he estat terriblement prudent, ella no. A la platja necessito bastant de temps abans no em decideixo a entrar a l'aigua, ella hi entra corrents, sense saber si l'aigua és freda o

no. Tendeixo a perdre'm, a ser despistat, a posar les claus del cotxe a la nevera i a intentar obrir les portes amb croquetes de peix congelades. El meu psicòleg va dir que són coses habituals en les "ments creatives", no em va agradar gens el seu to. Tampoc no em considero gaire creatiu, crec que sóc més "realista", potser se'm podria considerar creatiu en la manera de relacionar factors o variables. Despistat sí, molt. No crec que a moltes persones els hagi passat de perdre's en aquest túnel, de no saber d'on es ve i cap on es va. Les accions són necessàries, un monòleg del protagonista d'una de les meves novel·les no es pot allargar fins a l'infinit. En una escena, que va ser molt aclamada per la crítica, un inspector jubilat posava en dubte tota la seva vida davant d'un mirall mentre s'afaitava, mentre notava com la pell li començava a penjar. Els miralls tenen aquesta virtut, o defecte, ens hi veiem i, idiotament, pensem en nosaltres, però no és un *nosaltres* tan simple com quan ens trobem algun conegut i ens pregunta com estem, és un cop més profund que no s'accontenta només amb la visió de la pell i les arrugues. Aquí no hi ha cap mirall, però és el fet que no hi hagi res més el que fa que tot es limiti a aquest "jo" narratiu. El mateix túnel és un reflex meu. He de prendre una decisió, un costat, em sembla sentir la veu de la meva dona que em diu que torni o que marxi, però que em decideixi. No crec que importi escollir, ja he escollit. Quan estava caminant cap a la llum blanca, al començament d'aquest relat, just després de la imatge de les flors liles, ja havia escollit. La meva absència d'infelicitat fa que no hagi deixat res enrere incomplet, confio en la meva dona i en els meus fills, i en la vida que els espera, no hi ha res que m'impedeixi marxar. Així que em posaré a caminar cap a

un costat que no sé si era el mateix d'abans o el contrari, ja que el resultat no em preocupa. Ara canvia el narrador.

* * *

L'accident hauria estat mortal per a la majoria d'humans, però Miquel Roure, famós novel·lista, se n'havia sortit. Tot sembla apuntar que ho va aconseguir no pel seu amor a la vida, sinó pel seu desamor a aquesta. “Una vida massa plena”, va dir en un programa de ràdio dos dies després de sortir de l'hospital. Però quan finalment l'assalti algun desig irremeiable, una frustració profunda de l'ànima, o s'esdevingui el desamor acompanyat d'una gran melancolia, la pròxima vegada que la seva vida perilli i torni a aquest túnel, negre amb llums blanques al fons, de ben segur que sabrà quina direcció escollir.